

Debuturi și oaspeți la Opera bucureșteană (VI)

(Costin Popa – 30 aprilie 2018)

Pornesc, cronologic, în spicuirile mele tematice seriale, de la un spectacol cu „Aida” verdiană, ce a avut loc în Săptămâna Luminată. Un prilej de consemnare a debutului în rolul Amneris al mezzosopranei Carmen Topciu, solistă a Operei Brașov. O artistă remarcată pe scenele românești dar și pe unele internaționale, prestigioase, italiene îndeosebi. Nu e puțin lucru să te afirmi în patria operei.

Carmen Topciu a venit cu voce intens colorată, potrivită timbralității personajului și și-a gradat eforturile în direcția concentrării pe dramaticul prim tablou al actului al IV-lea. Nu a însemnat că întâia parte a actului secund nu a fost tratată cu sensibilitatea îndrăgostitei ce-și așteaptă iubitul Radamès la întoarcerea din război (chemările „Ah! vieni, vieni amor mio...”) și cu intensitatea confruntării cu marea ei rivală, Aida. Până atunci, în primul act, intrarea fusese mai timidă, ca și terțetul, acesta din urmă și din cauza unor sonorități orchestrale excesive, care i-au afectat și pe ceilalți doi interpreți, Bianca Mărgean (Aida), Daniel Magdal (Radamès). „Încălzirea” vocii s-a simțit de la înmânarea stindardului de luptă, prin adresarea „Di mia man ricevi, o duce...”, absolut imperială.

Duetul cu Radamès și scena „judecății” din ultimul act au fost covârșitoare, Carmen Topciu dezlănțuind avalanșe de sunet ce au dominat sala, inclusiv... instrumentiștii dezlănțuiți. Glasul s-a dezvoltat pe întreg ambitusul, de la sunetele grave „de piept” la cele acute, strălucitoare. Ținuta de fiică a faraonului în culmea disperării a impresionat și chiar dacă a încercat un gest surprinzător și neconform agățându-se de Radamès în duet, respingerea cu dispreț de către acesta a fost primită cu demnitate.

Carmen Topciu, o Amneris referențială în acest moment. Îmi explic de ce, în vară, va cânta rolul la Arena din Verona.

Pentru Bianca Mărgean, personajul Aida a însemnat un câștig după debutul de acum ceva timp, în special prin managerierea pianissimelor acute, cheia partiturii sopranelor, care stă în actul Nilului și în duetul final cu Radamès. Și tânăra artistă se situează pe linia unei adevărate tipologii verdiene de glas, de sorginte lirică-spintă. Polișările în direcția maximizării performanței vor continua, se simte.

Amonasro I-a regăsit în haina sa pe baritonul Ștefan Ignat, interpret de forță și trăire în actele al II-lea și al III-lea.

Era firesc ca expunerea acutelor solide, de mare siguranță, pătrunzătoare, să fie „calul de bătaie” pentru lectura rezervată de tenorul Daniel Magdal partiturii lui Radamès. Rezonatorii vocii au funcționat și de data aceasta.

Întrucâtva inegală mi s-a părut prestația basului Marius Boloș (Ramfis), ce a pornit de la un ușor decalaj cu orchestra în prima replică a operei, dar a lansat un Fa natural acut de mare calibru în scena din templu, urmat de un neconvingător „Nume, custode e vindice” în aceeași secvență. În schimb, autoritar articulate au fost intervențiile din cea a „judecății”.

În alte roluri au cântat basul Filip Panait (Regele), tenorul Ciprian Pahonea (bun debut în personajul Mesagerului) și soprana Simona Neagu (Marea preoteasă).

La pupitru s-a aflat Iurie Florea.

„Turandot” de Puccini, semi-scenic

Clamam în repetate rânduri, prin scrieri similare, nevoia ca directoratul interimar al primei scene lirice naționale să revadă curajos multele producții care au populat afișul în ultimele decenii, spre a porni, și pe această cale, la îmbogățirea repertoriului, nu numai prin premiere. Mai ales că densitatea spectacolelor în săptămână a crescut simțitor. Câteva semne au apărut. Mă refer la „Flautul fermecat”, adaptare pentru copii destinată, iată, revigoratului Studio Experimental pentru Artele Spectacolului Muzical „Ludovic Spiess”, la „Don Giovanni” – cu prețul eliminării de pe avizier a semnăturii lui Andrei Șerban și, acum, la „Turandot”, din păcate menținută în formulă concertantă. Am scris și la momentul premierei din 2010. Cu minimum de cheltuieli, efortul depus s-ar fi putut valorifica într-o montare modernă, care ar fi dăruit pe deplin publicului satisfacția spectacolului. În fine, sunt convins că într-un viitor nu foarte îndepărtat faptul se va împlini, odată ce și coriștii își vor învâța părțile pe dinafară, alături de unii soliști.

Până atunci, am regăsit mișcările stereotipe ale personajelor, inclusiv plimbările (!?) de pupitre ale lui Ping, Pang și Pong, gesturile schematice, chiar hilare (Mandarinul cântă la început „La legge è questa” și flutură partitura – mă rog, este și ea o... lege!!!), proiecțiile de fundal, în bună măsură abstracte, mai mult sau mai puțin potrivite (concept video Andreea Bițulescu), gradenele coriștilor ce flanchează marea scară centrală, cortinele intermediare, costumele moderne cu tușe simbolice (scenograf Viorica Petrovici). Un concept-semi-scenic al cărui autor sunt obligat să-l notez conform fluturașului de sală, Ștefan Neagrău.

Vocaliștii oaspeți

Vedeta serii a fost interpreta rolului titular, soprana originară din Serbia, Dragana Radakovic, voce tăioasă și pătrunzătoare, care a îmbinat în marea arie „In questa Reggia” evocarea („Principessa Lo-u-Ling...”) cu impetuoșitatea („Quel grido e quella morte!”), iar acutele glorioase au dominat masa orchestral-corală. Mă refer cu totul întâmplător nu numai la Do-urile la unison cu Calaf („Gli enigmi sono tre”, actul secund) sau la formidabilul „So il tuo nome!” (duetul final scris de Franco Alfano), dar și la întreaga țesătură vocală a rolului, teribilă prin adresarea de forță, susținută cu autoritate și panaș.

Tenorul sârb Zoran Todorovich este un artist cunoscut prin larga circulație internațională și melomanii bucureșteni s-au bucurat să-l asculte live, sunt sigur. Are un glas solid, robust, cu culoare brună, care îi servește pentru tratarea eroică a partiturii, culminantă în celebra încheiere „Vincerò!” a ariei „Nessun dorma!”, spectaculoasă prin sunetul de Si natural înalt, urmat de un La natural la fel de prelung și puternic, dintr-o singură respirație, admirabil stăpânită de artist. Nu uit alte acute de pe parcurs, prima chemare „Turandot!” (a doua fiind defavorizată de poziția tenorului, depărtată de rampă, în înaltul scării), finalul ariei „Non piangere, Liù!”, scena „întrebărilor” sau duetul ultim.

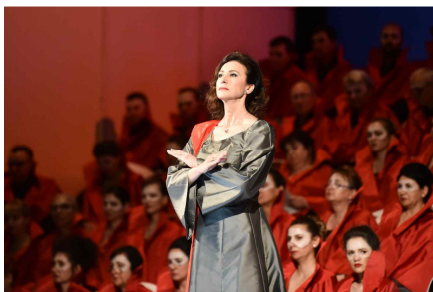
Încărcat și de nuanțe, rolul a găsit în Zoran Todorovich un tălmăcitor atent și remarcile merg către fraze precum „... o divina bellezza, o meraviglia!”, „... all'alba morirò” ce au regăsit diminuendouri expresive sau moliciuni, manieră ce ar fi trebuit să-l preocupe și în alte pasaje de intensă poetică.

Dacă Dragana Radakovic a mai fost invitată la București ca Abigaille din „Nabucco”, cred că și pe Zoran Todorovich publicul bucureștean își dorește, sunt încredințat, să-l asculte și în alte roluri.

Distribuția a fost completată...

...cu soliștii casei. Soprana Crina Zancu posedă o voce rotundă, consistentă timbral și strălucitoare, cu care a dăruit personajului sclavei Liù încărcătură de patos (aria „Signore, ascolta!”, al cărei Si bemol final ar fi meritat o mai sonoră articulare a emisiei în pianissimo) și durere (aria „Tu, che di gel sei cinta”, încheiată cu un Si bemol acut valoros, dar și cu o exclamație de verism excesiv).

În alte roluri au cântat Horia Sandu (Timur), Florin Simionca (Ping), Liviu Indricău (Pang), Andrei Lazăr (Pong), Valentin Racoveanu (Împăratul Altoum), Ion Dimieru (Mandarinul).

Dragana Radakovic
(foto Steluța Popescu)

Alberto Veronesi

Zoran Todorovic, Crina
Zancu, Horia Sandu
(foto Steluța Popescu)

Aplauze la final

Italianul Alberto Veronesi...

Horia Sandu, Crina
Zancu,
Zoran Todorovich,
Alberto Veronesi,
Dragana Radakovic,
Andrei Lazăr

...s-a aflat la pupitru și a condus concertul cu bună știință a stilului puccinian, tempo-uri potrivite și urmărire atentă, echilibrată a soliștilor, în contextul masivității scriiturii orchestrale și corale. Păcat că alămurile s-au arătat neglijente în câteva secvențe, înainte de rostirea imperativă a lui Turandot „Straniero, ascolta!” (actul secund) și în ultimele pagini ale operei.

Corul academic (dirijor Daniel Jinga) și Corul de copii pregătit de Smaranda Morgovan și-au demonstrat valoarea în ultrasolicitantele încercări.

La Opera Națională București, o seară reușită din unghi muzical. Și dacă tot a venit vorba de Puccini, mă gândesc că populara „Tosca” lipsește de pe afiș. Pentru câtă vreme?